

ਅਪੀਲੇਟ ਸਿਵਲ

ਖੇਸਲਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਦੁੱਲਾ ਸਿੰਘ, - ਉੱਤਰਵਾਦੀ-

ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਵਾਦੀ

1951 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 86

1954

ਦਸੰਬਰ 27

ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਐਂਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ (IV ਦਾ 1882) - ਧਾਰਾ 6 - ਸਪੇਸ ਸਕਸੈਸ਼ਨਿਸ - ਕੀ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ - ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਏਕਸਪੈਕਟੈਂਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ - ਤਬਾਦਲਾਕਾਰ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਵਾਸ, ਕੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ- ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (IV) 1882 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ- ਕੀ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕਸਪੈਕਟੈਂਸੀ ਜਾਂ ਸਪੇਸ ਸਪੇਸ ਸਕਸੈਸ਼ਨਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਏਕਸਪੈਕਟੈਂਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਦੋਵੇਂ ਗੈਰ- ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਏਕਸਪੈਕਟੈਂਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ. 1882, ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਜੈਨ, ਸਬ- ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਮਾਰਚ 1951 ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 10 ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ 1, 7, 8, 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 1/2 ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਹੈ, ਸੰਖਿਆ 7 ਅਤੇ 8 ਅਤੇ ਜਗਰਾਓਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 9 ਅਤੇ 10 ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 7 ਅਤੇ 8 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 7 ਅਤੇ 8 ਇਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਲ. ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਫ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਡੀ.ਆਰ. ਮਨਚੰਦਾ, ਉੱਤਰਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਮਿਸਟਰ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਜੈਨ, ਸਬ- ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਮਾਰਚ, 1951 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਵੰਸ਼- ਸਾਰਣੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:-

ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਪਤੀ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 27 ਮਾਰਚ, 1944 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਤਿੰਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੁਆਰਾ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 2, ਪੰਨਾ 3 ਅਤੇ ਪੰਨਾ 4) ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਸ਼ੇਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ। ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਮੁਦਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪਿਤਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:-

15 ਫਰਵਰੀ, 1914 ਨੂੰ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਿਵਰਸਨਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅੱਧੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। 925 ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

“ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਡੇਢ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਦੀ ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਹੈ। 925 ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ।

13 ਸਤੰਬਰ, 1914 ਨੂੰ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ (ਪ੍ਰਿੰਟਿਡ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 45 'ਤੇ ਐਕਸ. ਪੀ. 3)। ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ। 400 ਇੱਕ- ਚੌਥਾਈ, ਅਤੇ Ex. ਪੀ. 4, ਮਿਤੀ 21 ਸਤੰਬਰ, 1914 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ।

28 ਅਕਤੂਬਰ 1944 ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਏ' ਤੋਂ 'ਡੀ' ਅਤੇ 'ਐਫ' ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਖੇ 'ਈ. ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3, 4, 5 ਅਤੇ 6

ਇਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਮਦਨ ਲਾਲ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 17 ਅਕਤੂਬਰ 1948 ਨੂੰ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਦੁਲਾ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਨੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਮਦਨ ਲਾਲ- ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਨੇ 27 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 24 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਏਕਸਪੈਕਟੈਂਸੀ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਡੀਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਉਸ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ "ਬਾਕੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿ- ਸ਼ੇਅਰ" ਸੀ।

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਜੋ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਸਪੈਸ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵੀ ਟਾਲ- ਮਟੋਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੱਜ ਨੇ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਦੱਸੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰੁਪਏ ਹੈ। 56,350 ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ- ਫੀਸ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਉਹ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਕਿ ਸ਼ੇਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਧਾ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਆਸਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਝੂਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨੰਡਾਲਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਕਾਲੀਪਦਾ ਮੁਖਰਜੀ (2) ਵਿੱਚ ਰੈਕਿਨ ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਕਾਨ ਨੰ: 1229/8 ਕੱਚਾ ਗੰਡਾਂਵਾਲਾ, ਨਮਕ ਮੰਡੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮੇਹਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1 ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3 ਜੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਕੀ ਘਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਮੇਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਪੱਖ 6 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਦੀ Exh P. 1, ਮੁਕੱਦਮਾ 24 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 1229/8 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਰਾਣਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 3 ਮਾਰਚ, 1945 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਨਾ 27 ਲਾਈਨ 8 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਲਈ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਦ ਵੀ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ 15 ਅਕਤੂਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਲੀ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਸਹਾਇਕ (ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਕਲਰਕ) ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਐਨ.ਸੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਤਾਲੇ ਦੀ ਚਾਬੀ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। . ਇਹ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਮੇਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੇਹਨ ਸਿੰਘ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। 5 ਜਨਵਰੀ 1950 ਦਾ ਪੀ. ਪੀ. 1, ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ, ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੁਦਈ ਦਾ ਭਤੀਜਾ (ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਜਿਠ੍ਹਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਲੜਕਾ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਵੰਬਰ, 1949 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਚਾਟੀਵੰਡ ਗੇਟ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਪੁੱਛ- ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਉਹ ਚਾਟੀਵੰਡ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਘਰ ਛੱਡਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਭੈਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਗਵਾਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੋਂ:- ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਮੈਂ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਵੇਲੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3 ਜੋ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਕੌਰ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੈਂਟ ਡੀਡ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਫਰਵਰੀ, 1950 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੂਟ. 8 ਜੁਲਾਈ 1949 ਨੂੰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਲੇਰਿੰਦ ਚੰਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕੋਈ ਉਦਾਸੀਨ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ।

ਇਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕਿਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ

ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1945 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 22 ਜੂਨ 1948 ਤੱਕ ਰਸੀਵਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ: 1, 7 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਰਸੀਵਰ ਅਮੀਨ ਚੰਦ ਖੰਨਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਡੀ.ਡਬਲਿਊ. 3. ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੰਡ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ (1) ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਵੰਡ ਲਈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਕੋ- ਇਕ ਵਿਵਾਦ ਅਦਾਲਤੀ- ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਜੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੀ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਦਰਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ-

“ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਨੰ: 3 ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਵੈਧ ਵਿਚਾਰ, ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ

ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

15 ਫਰਵਰੀ, 1914 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ (1/2 ਦਾ ਹਿੱਸਾ), 16 ਫਰਵਰੀ, 1914 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ, ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ 925, 13 ਸਤੰਬਰ 1914 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ- ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ (ਬਾਕੀ ਸ਼ੇਅਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ), ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਦਲੇ 17 ਸਤੰਬਰ, 1914 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 400 ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ (ਉਸਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ) ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, 21 ਸਤੰਬਰ, 1914 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਦਲੇ 400. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਦਈ ਦਾ ਪਿਤਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੀ 1921 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਮੁਦਈ ਉਸਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਪੁੱਤਰ, ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਸੇਲ ਡੀਡ ਇੱਥੇ- ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਨ।"

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ- "ਝਗੜੇ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ, ਸਾਲ 1914 ਵਿੱਚ, ਇੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 6 (ਏ) ਗੈਰ-ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏਕਸਪੈਕਟੈਸੀ ਦੀ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੈ। ਕਈ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਜੱਜ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੇਖੋ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਹਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1)। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 1929 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਜੋ ਲਾਗੂ ਹਨ; ਦੇਖੋ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਠਾਕਰ ਦਾਸ- ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, (2)। ਕਾਦਰ ਮੋਈਦੀਨ ਬਨਾਮ ਨੇਪਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੋਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਚਨ ਕੁੰਵਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਡੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹਿੱਤਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ "ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੇ। ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਈ ਰਾਮ ਤਿਵਾੜੀ (2) ਵਿੱਚ ਮੈਕਲੀਨ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਬੈਨਰਜੀ ਜੇ. ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਵੈਕਟਾਰਾਇਣ ਪਿੱਲਈ ਬਨਾਮ ਸੁੱਬਮਮਲ, (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੋਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਅਮੀਰ ਅਲੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਵਿਰਾਸਤ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਸਪੇਸ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗਯਾ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਅਮੀਰ ਅਲੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਮਾਲਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ। ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਹੀ ਠੇਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਤਦ ਤੱਕ ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਸੂਸੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੌਂਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ, ਇੱਕ ਧੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਅਗਨੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਗਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਧੀ ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਲਸੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧੀ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਉਲਟ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਤੱਕ ਧੀ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਕ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਨਦਾ ਮੇਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੇਹਨ ਮਲਿਕ (1) ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਹਿੱਤ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਸਮਰਪਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। . ਪੰਨਾ 541 'ਤੇ ਮੁਕਰਜੀ, ਏ., ਸੀ.ਜੇ., ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਰਤਨਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਯੋਗ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ; ਇਹ ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਿਰਫ਼

ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ, ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਤਿਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਪੇਸ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੱਜ ਨੇ ਪੰਨਾ 542 'ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ-

-ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਔਰਤ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਸਮਰਪਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸ ਹੇਲਰੇਇਡ ਬਨਾਮ ਮਾਰਸ਼ਲ (1), ਅਤੇ ਟੇਲਬੀ ਬਨਾਮ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਰਿਸੀਵਰ (2), ਅਤੇ ਪੰਨਾ 546 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਕਟਿੰਗ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀਕਰਤਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਚੰਗੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏਗੀ, ਅਤੇ-

"ਪਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ."

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (1), ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਕਿਹਾ।

"ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਯਾਭਾਗਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਦਯਾਭਾਗ, ਅਧਿਆਇ 1. ਪਾਰਸ, 13, 14, 15, 18, 19, 26, 30, 38, 39 ਅਤੇ 42) ਇਹ ਹਵਾਲੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, 'ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ'। ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਵਿਰਾਸਤ 'ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪੁੱਤਰਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਖਰਾ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ। ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ- ਵਸਤੂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ- ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ- ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਕੇਸ ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (1), ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 50 ਆਈ.ਏ. 239, ਅਤੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਹਰਨਾਥ ਕੋਰ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ (ਪੰਨਾ 244 'ਤੇ) ਕੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਹੇਠਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

"ਡਾ. ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਨੇ ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ, ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।"

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਹਰਨਾਥ ਕੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ।

ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (1) ਹੁਣ ਹਰਨਾਥ ਕੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਹੈ

ਅਵਧ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੇਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ, ਅਵੈਧ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 25,000 ਐਡਵਾਂਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ (ਉਲਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਵੈਂਡੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਐਡਵਾਂਸਡ ਪੈਸਾ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪੰਨਾ 74 'ਤੇ ਸਰ ਲਾਰੈਂਸ ਜੇਨਕਿੰਸ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰਿਵਰਸਨਰ ਕੋਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ, ਆਮ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੱਚਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ"।

ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਨਾ 386 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਟੋਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1)। ਚੈਟਰਜੀ, ਜੇ. ਨੇ ਪੰਨਾ 302 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੰਨਾ 304 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕੁੰਜ ਕੁੰਵਰ ਬਨਾਮ ਕੋਮਲ ਕੁੰਵਰ (2), ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਤਾਂਤਰੇਦਾਸ ਬਨਾਮ ਧਰਮੇ ਨਰਾਇਣ ਚੁਕਰਬੱਟੀ (3), ਅਤੇ ਰਾਮ ਅੱਛਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਦਾਸ (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਰ ਚਾਰਲਸ ਰੋ ਸੀਜੇ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਛੋੜੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਕਰਤਾ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਰੀਡ ਜੇ. ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਂਤ, ਅਤੇ ਕਲਾਰਕ ਜੇ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਪਣੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ "ਹਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਲਗਭਗ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ। - ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਲਟਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇਸੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ-

ਮਲਿਕ ਅਲੇ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। (1), ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਜਾਣੇ- ਪਛਾਣੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਰਨਾਥ ਕੁਆਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ (2) ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸ ਜਵਾਲਾ ਸਹਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ (3) ਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਰਦੇਸੀ ਲੜਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰਦੇਸੀ ਕੋਲ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਗੁੱਜਰ ਬਨਾਮ ਐਲੀਆ (4) ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ (1) ਵਿਚ ਪੰਨਾ 126 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

ਗੁਰਭਾਜ ਬਨਾਮ ਲਛਮਣ (2) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ-

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਗਯਾ ਸਿੰਘ (3), ਅਤੇ ਹਰਨਾਥ ਕੁੰਵਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ (4) ਪੰਨਾ 92 ਤੇ ਸਰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ ਸੀ.ਜੇ. ਦੇਖਿਆ- "ਸਪੇਸ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

ਅੱਛਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪਦਮੂਨ ਆਦਿ (5) 'ਤੇ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਰਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। - ਇੱਕ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਪਰ ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ। ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦਾ 18 ਜਦੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਮ ਕੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ: (1), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਤਬਾਦਲੇਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਟੋਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁੱਲਾ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਪੰਨਾ 634 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚੂਹੜ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (3) ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿਚ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਕੁਇਟੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6(ਡੀਡੀ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਏ. ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (5) ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੇਖੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਰਕਮਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਕਾਇਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਖੇਤਾ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ (1)। ਕਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਲ 1914 ਦੇ ਪੀ. 2 ਤੋਂ ਪੀ. 4, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰੇਬਲ, ਸੈਂਪਣਯੋਗ, ਪ੍ਰਸਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਤਬਾਦਲਾ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਨਾਥ ਕੁਆਰ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹੈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟ੍ਰੈਕ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਉੱਥੇ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਵਰਸਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤਰ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਉਮਰ ਹਯਾਤ (4) ਵਿੱਚ ਬੀਡਨ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤੰਗਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਰੂੜ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਟੇਡਰ ਮੱਲ (5) ਵਿਚ, ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਅੱਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਓ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਦੇਸੀ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਖੁਦ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਮੁਸੰਮਤ ਭਗਵਤੀ ਬਨਾਮ ਮੁਸੰਮਤ ਚੂਲੀ (1), ਨੂੰ ਫਿਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਜ ਜਦੋਂ ਸਿਰਲੇਖ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਧਰਮ ਸਿੰਘ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ। ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬ੍ਰੈਡਵੇ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਰੀ ਜੇ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਗੋਬਿੰਦਾ ਬਨਾਮ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ (5) ਵਿੱਚ ਕਰੀ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਸ.ਟੀ. ਲਛਮੀ (6) ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ-

"ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1930 ਲਹ. 928

ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਪਨ ਜੇਸੀ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਕਾਬਲ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਬਕਾ (1) ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜ਼ਬਤਾ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਹੈ। ਹਬੀਬ (2) ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਵਰਸਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18।

ਇੱਕ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਕੇਸ ਚਾਕੇ ਥਾਮਸ ਬਨਾਮ ਮਥਾਈ ਅਬ੍ਰਾਹਮ (3), ਫਿਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੈ। . ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੇਸ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਨ ਹੀ ਐਲਨਬਰੋ ਟੋਰੀ ਲਾਅ ਬਨਾਮ ਬਰਨ (4) ਵਿੱਚ ਬਕਲੇ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਸਨ।

ਏਲਨਬਰੋ ਟੋਰੀ ਲਾਅ ਬਨਾਮ ਬਰਨ (4) ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਲੰਟੀਅਰ ਸੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦ ਦੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡੀਡ ਮੁੱਲ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਟਰੱਸਟੀ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ।

ਬਕਲੇ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਸ਼੍ਰੀ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਸ ਟੇਲਬੀ ਬਨਾਮ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਸੀਵਰ (1) ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ।

ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਟਰੈਕ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਕਈ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੂਰਵ- ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸੀ, ਮਲਿਕ ਅਲਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਹਰਨਾਥ ਕੁਆਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ (4), ਅਤੇ ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (5) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਮੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਰਦੇਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ- ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੌਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (5), ਜਿੱਥੇ ਪੰਨਾ 555 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ, ਜੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਪੱਤੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੈਟੀ ਜਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਫਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਉਹੀ ਨਤੀਜਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੋ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਸਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਸੱਚੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਦਾ ਰਾਜੂ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਸਾਦਾ ਰਾਓ (1) ਦੇ ਪੰਨਾ 559 'ਤੇ ਤੈਅਬਜੀ ਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲਏ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਮੈਂ ਵਿਧਾਨ ਸ਼ਬਦ ਲਈ 'ਕਾਨੂੰਨ' ਅਤੇ 'ਐਕਟ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਅੰਨਦਾ ਮੋਹਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਗੋਰ ਮੋਹਨ ਮਲਿਕ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

-Jaspal Singh, Translator.